

چالش های فراروی دولت وحدت ملی افغانستان

فرزاد رمضانی بونش

پژوهشگر و کارشناس مسائل منطقه

پس از آنکه محمد اشرف غنی رئیس جمهور و عبدالله عبدالله رئیس اجراییه حکومت افغانستان در ماه سپتمبر توافقنامه تشکیل حکومت وحدت ملی را امضا کردند بسیاری چالشهای بسیاری برای این دولت متصور شدند. در این حال با گذشت چند ماه همچنان چالش های بسیاری فراروی دولت وجود دارد.

چالش های سیاسی:

چالش اختلافات درون کابینه ای: بدنه تشکیس دهنده دولت وحدت ملی شامس دو جناح اصلاحات و تحول، از روی ناچاری با هم مذاکره و مصالحه نموده اند. در واقع یک جریان مجاهدین و یک جریان غرب گرا، به سختی می توانند باهم کار کنند. در این بین نبود برنامه ای کلی و ملی یکی از معضلات جدی نبود وحدت نظر در تعریف سیاست داخلی افغانستان در کنار آن از مشخصه های مهم و چالش های مهم فرا روی حکومت افغانستان بوده است. پرسش اینجاست که حکومت وحدت ملی در طی پنج سال چگونه برنامه های خود را اجرا خواهد کرد؟ وزیران حکومت وحدت ملی از کدام برنامه و خط مشی باید پیروی می کنند؟ متعهد به پاسخگویی به کدام یک از این رهبر خواهند بود؟ از نگاه تیم غنی هر چند به نظر می رسد در شرایط کنونی رئیس دولت مسئول استراتژی های کلان و رئیس اجرایی هم مسئول اجراییات می باشد. (وی مسوول عملکرد و نه سیاست سازی می باشد و برنامه سازی و سیاست سازی از ان رئیس جمهور است. اما این رویکرد چندان با نگاه نیمه دیگر کابینه یعنی تیم دکتر عبدالله همخوان نیست. (بخشی از جریان اصلاحات و همگرایی هنوز غنی را به عنوان رئیس جمهور منتخب نمی پذیرند) لذا در میان مدت و درازمدت بسترهای برای چالش و اختلاف در درون دولت خواهد بود. در واقع از آنجا که هر دو نامزد ریاست جمهوری در مبارزات انتخاباتی قول هایی به همراهان خود داده اند که در تیم کنونی دولت وحدت ملی قابس اجرا نیست و یا از نوع تقسیم سهم راضی نیستند لذا شکاف هایی آشکار و نهان در بین بدنه همراهان اشرف غنی و دکتر عبدالله وجود دارد و ممکن است در میان مدت بیشتر سر باز کند. در بعد دیگری نوع نگاه مختلف به برگزاری انتخابات پارلمانی و اصلاحات در کمیسیون های انتخاباتی و چالش های حقوقی و قانونی همچنان مانع مهمی است.

تکمیل کابینه: چندین ماه ماه از تشکیس حکومت وحدت ملی در افغانستان می گذرد، اما تاکنون رئیس جمهور و رئیس اجرایی

نتوانسته اند کابینه را تکمیس کنند. یعنی پارلمان افغانستان از 25 نامزد وزیری که از سوی این حکومت برای گرفتن رای اعتماد معرفی شده بودند، فقط به هشت تن رای اعتماد داد. بنابراین حکومت جدید افغانستان تا آغاز بهار کابینه کاملی ندارد. در این بین برخی از وزارت خانه ها مهمی توسط وزیران موقت (از اختیارات و قدرت واقعی یک وزیر برخوردار نیستند) اداره میشود. این امر روند امور را سخت تر کرده است.

چالش های اقتصادی: فعالیت های تجاری افغانستان طی دو سال گذشته از رونق افتاده و پس از یک دهه رشد اقتصادی دو رقیب افغانستان، اقتصاد این کشور با افت همراه شده است. یعنی افغانستان با مجموعه ای از مشکلات نگران کننده از فساد فراگیر، گرسنگی و گسترش بیکاری در جامعه 30 میلیونی به ویژه جوانان روبرو شده و براساس داده های وزارت اقتصاد، میزان درآمد کشور در سال 2014 میلادی به دلیس بن بست های انتخاباتی، کاهش شدید سرمایه گذاری ها و رکود تجارت تا 25 درصد کاهش داشته است. در این بین سرمایه گذاران در افغانستان پول خود را به کشورهای چینی، پاکستان، هند و ترکیه منتقل می کنند. همچنین بنا به اعلام بانک جهانی، رشد اقتصادی افغانستان در سالهای اخیر به طرز محسوسی کاهش پیدا کرده و میزان تولید ناخالص داخلی این کشور از چهارده و چهار دهم درصد در سال 2012 به یک و نیم درصد در سال 2014 کاهش پیدا کرده است. در این بین بدون کمک بین المللی سالانه هشت میلیارد دلاری به افغانستان که قرار است تا پایان سال ۲۰۱۶ ادامه یابد، دولت این کشور حتی نمی تواند حقوق ۳۵۰ هزار سرباز و مامور پلیس خود را بپردازد. همچنین دولت باید بتواند کمک دهندگان خارجی را به بازسازی افغانستان جلب کند امری که تاکنون رخ نداده است چرا که بنا به آمار بازرس ویژه آمریکا برای بازسازی افغانستان (SIGAR) که آمریکا بیش از ۱۰۴ میلیارد دلار به افغانستان کمک کرده و به جای بازسازی افغانستان صرف عملیات رزمی شده است. در بعد دیگری استفاده نادرست از کمک های خارجی و ناکامی دولت قبلی در مبارزه با فساد به نوعی باعث سرخوردگی میان کمک کنندگان بین المللی افغانستان شده است. گذشته از این هر چند دولت تلاش میکند بخش معادن کشور را فعال کند و غنی گفته است که افغانستان باید تا ۴۰۰ سال آینده از معادن خود استفاده کند، اما ذخایر معدنی هنگفت این کشور نمی تواند به اوضاع سر و سامان بخشد. چنانچه به گفته رییس جمهوری، واردات افغانستان ۳۰ برابر صادرات است.

طالبان صلح و یا جنگ تمام عیار: تأمین صلح پایدار و ثبات دائمی در افغانستان یکی از وعده هایی است که اشرف غنی از بارها به بر آن تأکید کرده، است. اما بعد از امضا پیمان امنیتی توسط دولت، نه

هزار و هشتصد تن از نیروهای امریکایی و سه هزار تن نظامی خارجی دیگر در پایگاه های از قبیس احداث شده خواهند ماند . در این بین بعد از 2014 جنگ کاملاً افغانی خواهد شد ولی نیروی هوایی افغانستان ضعیف است. در این میان طالبان بر این نظر است که با توجه به امضای پیمان امنیتی و حضور نیروهای خارجی به جنگ تمام عیار خواهد پرداخت. یعنی از یک سو طالبان و از سوی دیگر نیروهای امنیتی و ارتش افغانستان در صحنه نبرد حاضر خواهند بود. گذشته از این، اکنون حملات طالبان افزایش پیدا کرده و بخشی از طالبان پاکستان هم به افغانستان انتقال پیدا کرده و داعش هم به افغانستان سرایت کرده و بخشی از طالبان افغانستان هم به این بیعت توجه کرده است. در این بین هر چند رئیس جمهور افغانستان از اعلام آمادگی چین برای میزبانی گفتگوهای صلح حمایت کرده و خواستار اعمال فشار بیشتر مجامع بین المللی بر پاکستان برای واداشتن این کشور برای برخورد جدی با طالبان شده است. اما طالبان همچنان به مبارزات خود با دولت و نیروهای خارجی در افغانستان ادامه می دهد. این امر در حالی است که آمریکا و متحدانش در افغانستان در خشک کردن منبع اصلی درآمد طالبان که کشت خشخاش و قاچاق تریاک است، موفقیت چندانی کسب نکرده و طالبان در تلاش است پس از خروج ارتش آمریکا و ناتو از افغانستان، ابتکار عمس را در این کشور بدست گیرند.

چالش سیاست خارجی: در واقع سیاست خارجی هر کشور ادامه سیاست داخلی است. در این بین اختلاف دو تیم دولت وحدت ملی در نگاه به مسائل داخلی در مورد بازیگران منطقه ای و بین المللی نیز وجود دارد. چنانچه جدا از امضای پیمان امنیتی کابس-واشنگتن هر چند غنی سفرهای پی در پی به کشورهای مختلف منطقه ای و فرامنطقه ای مانند هند، عربستان، چین، پاکستان، آلمان، نپال، آذربایجان، بلژیک، انگلیس و قزاقستان انجام داد اما این رویکرد و عدم توجه جدی به ایران و روسیه از یک سو با انتقادات بسیاری در بین کابینه و بیرون دولت روبرو است . در این راستا شکس دادن به ائتلافی نو برای واداشتن پاکستان نسبت به پذیرفتن تعهدات بین المللی جهت عدم ایجاد ناامنی در افغانستان هر چند از اهدافین دولت بوده است اما دولت وحدت ملی افغانستان هنوز نتوانسته دکترین سیاست خارجی افغانستان مدونی را تهیه و تدوین کند.

منابع:

<http://www.afghanpaper.com/nbody.php?id=88967>

iraneslaminews.com/vdcjave8.uqeizsffu.html

[?www.farsnews.com/newstext.php](http://www.farsnews.com/newstext.php)

sokhanejadid.tk/